

СТАНОВИЩЕ

От: доц. д-р арх. Пламен Петров

Преподавател в катедра „Архитектура и урбанистика“, Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“, Варна

ОТНОСНО:

Дисертационен труд за получаване на образователна и научна степен “Доктор” по професионално направление 5.7. Архитектура, строителство и геодезия, научна специалност (докторска програма) „Архитектура на сградите, съоръжения, конструкции и детайли” с автор - докторант арх. Климент Радоев, докторант към катедра „Градоустройство, теория и история на архитектурата“, ВСУ „Любен Каравелов“ – София.

Предложеното Становище е разработено в качеството ми на член на Научното жури за защита на дисертационния труд на арх. Климент Радоев, назначено със Заповед №: РД-00011/17.01.2022г. на Ректора на Висше строително училище „Любен Каравелов”, София.

Дисертационният труд е на тема: „Методика за проучване и изследване на традиционна жилищна архитектура по света“.

Дисертационният труд съдържа 332 страници и се състои три глави, Използвана литература, Списък на публикациите и докладите на автора, и 2 Приложения. Съдържа 123 фигури и 11 таблици, разработени от автора.

В използваната литература са посочени 356 източника, сред които монографии, доклади от конференции, статии и публикации в печатни и електронни медии.

Заповедта за зачисляване в докторантура на самостоятелна подготовка е №173/11.03.2019 г. Заповедта за отчисляване е №58/30.01.2020 г. Разширеният катедрен съвет е проведен на 09.11.2021 г. , съгласно Заповед на Ректора на ВСУ "Л. Каравелов" - София №685/02.11.2021 г.

Темата на изследването е създаване на методика за изследване и класификация на традиционните къщи по света, единна система, която ще даде възможност на изследователи и професионалисти да работят и допълват с нова информация в база данни в „open-source“ формат. Така се постига обогатяване на информацията с данни от мястото на избрания за изследване обект. Една такава единна система, според автора, е императивно условие за съхраняване и ползване на данни за традиционни къщи от целия свят.

Актуалността на дисертационния труд според автора се дължи на няколко основни причини. Една от тях е посоченото голямо разнообразие на изследвания засягащи главно архитектурния образ на къщите, бита, традициите и обичаите на хората които са ги обитавали или обитват в момента, материалите от които са изградени. Друго важно заключение от изследванията на арх. Радоев е, че макар съставени от професионалисти, текстовете описващи различни традиционни къщи остават на популярно ниво и са предназначени за широката публика. Авторът отбелязва значими трудове на авторитети като Roderick J. Lawrence, Paul Oliver, Jonatan Van Lengen и други, които в значителна

степен са послужили за основа на много изследвания, включително и разглежданото тук. Арх. Радоев подчертава своя стремеж да представи един балансиран анализ, обединяващ както всеобхватния мащб на изследването (всички къщи по света) от една страна, а от друга – архитектурните характеристики на сградите, включително от конструктивна и технологична гледна точка.

Целта на изследването е да се създаде теоретична форма за единна система /таксономия/, включваща класификация и номенклатура на традиционните къщи по света.

Предмет на изследването е създаването на методиката даваща базата, и структура, чрез които се натрупва, проучва и систематизира информацията за традиционните къщи по света.

Изследването си поставя следните задачи:

- Събиране на комплексна (балансирана) информация за архитектурата на традиционните къщи.
- Определяне на общи предпоставки довели до съществуването на тип традиционна къща.
- Определяне на общи архитектурни характеристики представляващи същността на тип традиционна къща.
- Изследване на значимите връзки между предпоставки и характеристики. Степенуването им по важност. Степенуването им в таксономична системи.
- Подреждане на изследваните категории в система представляваща теоретичен модел на методиката за изследване на традиционни къщи.
- Създаване и усъвършенстване на матричен шаблон, чрез който се изследват традиционни къщи.
- Създаване на матрица, чрез която се систематизира знанието за традиционните къщи.
- Определяне на типове и видове къщи към тях по определени белези. Именуване. Определяне на правила за създаване на номенклатура на традиционните къщи.

Обект на труда са традиционните къщи по света

Методиката на дисертационния труд включва в завършения си вид цели групи от разработени примери (реален обект на изследването) да послужат за проучване, анализ и изводи. Такава система ще позволи коригиране и допълване. Методиката е ориентирана към традиционни къщи по целия свят без географско ограничение.

- Установяване на характеристиките и връзките между тях окачествяващи традиционните къщи;
- Установяване на взаимодействието на предпоставките и характеристиките на къщата
- Система (таксономия) за установяване на вид, тип и семейство традиционна къща, които се определят по дадени белези;
- Номенклатура (именуване) на сградите.
- Район на къщата. Очертаване на район на разпространение на определен вид, тип семейство традиционна къща;

- Създаване на карти.
- Създаване на софтуер за събиране на информация и анализ на къщи и групи с различни параметри за достигане на конкретни резултати;
- Авторски анализи. Достигане до изводи, които запознават с протичане на различни процеси във времето: формообразуване на къщата, установяване на конструкция и технология на изграждане. Въвеждане на идеята за еволюция на традиционната къща;

Обща аналитична характеристика на дисертационния труд

Проучванията са систематизирани в следните основни глави :

Глава I: „Теоретична база на изследването“

Глава II: „Разработени и проучени примери“

Глава III: „Теоретичен анализ“

Приложение 1 – Карти

Приложение 2 – Речник

В Първа глава на дисертационния труд авторът определя темата, актуалността, целта, предмета, обхвата и методиката на предложеното изследване, които са описани по-горе.

В Глава втора авторът представя разработените и проучени от него примери, като създава свой шаблон в който се вкарва значителната информация събрана от него, а именно - име, континент, район, етническа група/езикова група, общество, строителни ресурси, климат/среда, обитаване, площ, схема, материали, инструменти, време за изработка, изисквания, устройство, пространство и композиция, функционални особености, конструкция, технология и материал.

В процеса на работа параметрите в шаблона се моделират и като краен резултат авторът притежава един завършен шаблон, наречен „матрица“.

Проучени са 94 примера, от които 30 са подробно разработени, което е свидетелство за високият професионализъм на изследването.

В Глава трета Докторантът извършва теоретичен анализ посредством издигането на 3 хипотези (нулева, първа и втора). Разглеждайки всяка една от тях, опирайки се на своята система за класифициране на традиционните къщи чрез табулаторно представени и събрани от него данни авторът потвърждава правотата на своите хипотези и ги заявява като тези. Особен интерес представлява последната, „втора“ хипотеза в която арх. Радоев заявява, че традиционната къща е продукт на естествена еволюция и е възможно създаването на таксономична класификационна система. След изследване на 4 вида таксонометрични системи авторът избира да използва „йерархична дискретна таксонометрия“. Разсъжденията на арх. Радоев следват следните категории - семейство, тип, вид и разновидност. Особено внимание заслужават разсъжденията относно разглеждане сградата като субект, а не обект, както е обичайно. Това изместване на парадигмата е много интересно и по отношение ролята на човека като инструмент. От тук следват важни изводи относно традиционната къща като извор на знания и тезата, че устойчивото развитие е възможно в тяхната светлина. Авторът подчертава, че тези традиции, не трябва да бъдат подражавани сляпо а по-скоро да служат като вдъхновение за по-задълбочен подход от страна на проектантите.

Приносите на това изследване според докторанта са:

Основен принос е създаването на методика за събиране на данни и класифицирането им в матрица, благодарение на която те могат:

- Да бъдат систематично анализирани
- Създаването на таксономия и създаване на световна карта с традиционните къщи по света, тяхното райониране и произход;
- Комплексен, завършен и балансиран подход за изследване;
- Възможността за задълбочено изследване на техните предпоставки, характеристики, таксонимия, таксонимия, история и произход с цел оформяне на теоретични концепции и перспективи;
- Изследване на техническите белези и свойства на традиционните къщи с цел практическо приложение на знанията.

Друг принос е създаването на сборник, който събира на едно място данни за традиционните къщи, предпоставките, които са ги създали и техните характеристики.

Важен принос е и системата за таксонометрия и именуване, създадена от автора.

Преценка на публикациите по дисертационния труд.

Научни публикации в нереферирани списания с научно рецензиране::

- Radoev K. and Deng W., (2021) A Method of Creating Vernacular Houses' Pictograms Based on "Climate – Form" Impact and Relationship: Houses' Pictograms; Part 2, Submitted to Vernacular Architecture;
- Радоев К., (2020) Приложение в средата на традиционни структури, XX международна конференция по
- Radoev K. and Deng W., (2020) A Method of Creating Vernacular Houses' Pictograms Based on "Climate – Form" Impact and Relationship: Houses' Pictograms; Part 1, UNNC Nottingham e-Print
- Радоев, К. (2019) Теоретична Методика за Класифициране, Систематизация и Изследване на Архитектурни Конструкции, IX Международна научна конференция ArCive 2019, Варна, България.
- Радоев К., (2019) Класификационна система за интегрирано изследване на архитектурни конструкции и елементи на сградата, XIX международна конференция по строителство и архитектура, ВСУ „Л. Каравелов“, София, 17 – 19.10.2019

Препоръки.

Препоръчвам дисертационният труд да бъде издаден като самостоятелна монография.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Безспорен е извода, че е разработена качествена и полезна за теорията и практиката дисертация. Авторът показва с този труд, че може да анализира, обобщава и синтезира проблемите, формулирайки предложения и изводи за теорията и практиката в разглежданата област.

Всичко гореизложено ми дава основание да приема дисертационния труд на Климент Стефанов Радоев за завършен, съгласно изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България (ДВ, бр. 38 от 21.05.2010 г., с последвали изменения и допълнения), Правилника към него и нормативните документи на ВСУ „Любен Каравелов“, София

В качеството си на член на Научното жури давам своя положителен вот „ЗА“ присъждане на образователна и научна степен „ДОКТОР“ на Климент Стефанов Радоев

.....

.....

Доц. д-р. арх. Пламен Петров

Варна, 31.01.2022 г.